

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง การขับเคลื่อน BCG ลำไย จังหวัดตาก	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก	
วันที่บันทึกความรู้ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อแนะนำ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
<p><u>วิธีการดำเนินงาน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. คัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย ชนิดสินค้าเป้าหมาย ๒. ศึกษา ทำความเข้าใจ ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ และ ชนิดสินค้า ๓. กำหนดประเด็นที่ต้องการขับเคลื่อน และจัดทำแผนการปฏิบัติงาน วางกรอบตัวชี้วัด และ BCG Value Chain ๔. ประชุมและวางแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๕. ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน โดยใช้การบูรณาการโครงการร่วม ๖. ติดตามผลการดำเนินงาน บันทึกผลและประเมินผล ๗. สรุปผลการขับเคลื่อน/ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน ๘. รายงานผลการดำเนินงาน แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง <p><u>หลักการและเหตุผล</u></p> <p>จังหวัดตากมีพื้นที่ปลูกลำไยราว ๓๐,๐๐๐ ไร่ ในอำเภอวังเจ้า บ้านตาก สามเงา และเมืองตาก และจากสถานการณ์ Covid-๑๙ ทำให้ผลผลิตลำไยไม่สามารถส่งออกได้ เกิดภาวะผลผลิตล้นตลาด ราคาผลผลิตตกต่ำ และด้านภาวะต้นทุนที่สูงขึ้น ทำให้เกษตรกรต้องลดการใช้สารเคมีและปุ๋ยในการบำรุงรักษา ส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพต่ำ เพื่อผลิตลำไยตาก ให้ได้ผลผลิตตลอดทั้งปีและมีคุณภาพผลผลิตระดับพรีเมียมเกรด จึงได้นำกระบวนการเชิงพื้นที่เข้ามาขับเคลื่อนไปพร้อมกับแนวทาง BCG Model โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แปลงใหญ่ลำไย หมู่ ๗ ต.สามเงา อ.สามเงา จ.ตาก ๒. แปลงใหญ่ลำไย หมู่ ๗ บ้านใหม่เสรีธรรม ต.เชียงใหม่ อ.วังเจ้า จ.ตาก ๓. เกษตรกรผู้ปลูกลำไย อ.สามเงา, อ.วังเจ้า, อ.บ้านตาก และ อ.เมืองตาก จ.ตาก <p><u>ตัวชี้วัดความสำเร็จ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรผู้ปลูกลำไยจำนวน ๑๕๐ ราย ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ๒. เกษตรกรสามารถผลิตลำไยพรีเมียมเกรด AA เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๐ ในปี พ.ศ.๒๕๖๖ (เพิ่ม จากร้อยละ ๑๐ ในปี พ.ศ.๒๕๖๕) 	<p><u>เอกสารอ้างอิง</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แนวทางการขับเคลื่อน การส่งเสริมการเกษตรด้วย BCG Model แบบบูรณาการเชิงพื้นที่ กรมส่งเสริมการเกษตร ๒. แนวทางการจัดการความรู้สู่งานส่งเสริมการเกษตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๖

๓. เกษตรกรมีรายได้จากการขายผลผลิตลำไย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ

๑๐

๔. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตลำไยได้ร้อยละ ๑๐

๕. เกิดผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากกระบวนการ BCG จำนวน ๑ ผลิตภัณฑ์

BCG Value Chain : ลำไย จังหวัดตาก

๑. Bio Economy

ต้นน้ำ : การพัฒนาบุคลากร

๑. การรวมกลุ่มเพื่อการผลิต แลกเปลี่ยนความรู้ กระบวนการจัดการรูปแบบแปลงใหญ่ สหกรณ์ หรือวิสาหกิจชุมชน เพื่อความสามารถในการต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลาง

๒. พัฒนาบุคลากรต้นแบบในพื้นที่ ด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด (YSF, SF, อกม., เกษตรกรต้นแบบ)

ต้นน้ำ: การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๑. การวิเคราะห์สภาพพื้นที่ (Agri map, วิเคราะห์ดิน, Test kit)

สภาพภูมิอากาศ การลดต้นทุนการผลิต (ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์)

๒. จัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบ

๓. การใช้พันธุ์ดี

๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การติดช่อดอก การติดผล

๕. การใช้เทคโนโลยีมาใช้เพื่อการผลิต การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว ให้ได้ลำไยคุณภาพ Premium Grade

๖. ยกระดับมาตรฐานการผลิตลำไย ให้ได้การรับรองมาตรฐาน GAP, มาตรฐานตากगरันตี หรือ มาตรฐานในการส่งออกตามความต้องการของลูกค้า

๗. กำหนดวิธีการจัดการผลผลิตไปสู่ Zero waste

กลางน้ำ : กระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่ม

๑. การพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างความหลากหลาย

และทางเลือกให้กับผู้บริโภค

๒. การวิจัยและการพัฒนางานด้านลำไย - พัฒนาเครื่องแกะเปลือกคว้านเมล็ด

๓. อื่นๆ

- ส่งเสริมการสร้างอัตลักษณ์สินค้า (GI) ของจังหวัด

- ส่งเสริมและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุผลผลิตและผลิตภัณฑ์

- ยกระดับมาตรฐานการแปรรูป ได้รับมาตรฐาน ออย. (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

ปลายทาง : การตลาด

การตลาดค้าปลีก ค้าส่ง Modern Trade และ Online

๑. ตลาดโครงการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ เช่น ตลาด

เกษตรกร ตลาดงานตากการันตี เป็นต้น

๒. การทำสัญญาการค้ากับหน่วยงานราชการ/ เอกชน

๓. การจัดนิทรรศการ ออกบูท

๔. การประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการบริโภคลำไย ผลผลิตแปรรูป

ลำไย และการใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ลำไย

๕. เชื่อมโยงและขับเคลื่อนด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (การ

ท่องเที่ยวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ด้าน BCG Model)

การสร้างมูลค่าเพิ่ม (การแปรรูปเชิงพาณิชย์)

๑. อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร สุขภาพ (ลำไยอบแห้ง / เบเกอรี่จาก

ลำไย / เครื่องสำอางจากเมล็ดลำไย)

๒. การแปรรูปโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

๓. พัฒนางานด้านเวชภัณฑ์ เครื่องสำอางจากเมล็ดลำไย

๔. พัฒนาการแปรรูปด้านพลังงาน (ถ่านไม้ / ถ่านกราฟีน)

๒. Circular Economy

การจัดการวัสดุเหลือใช้จากการผลิต

๑. ใบลำไย, เปลือกลำไย นำไปผลิตปุ๋ยหมัก

๒. กิ่งลำไย และต้นลำไยที่เกิดจากการตัดแต่ง นำไปเผาเป็นถ่านไม้/

ถ่านกราฟีน

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี และ

นวัตกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์

๔. การวิจัยเพื่อนำวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการผลิต มาใช้ประโยชน์

และสร้างรายได้เพิ่ม

๕. วิจัยเครื่องสำอางจากเปลือกลำไยและเมล็ดลำไย

๖. วิจัยพลังงานจากถ่านเมล็ดลำไย

๓. Green Economy

การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Zero waste)

๑. ลดการใช้สารเคมี และใช้วิธีการจัดการแบบผสมผสาน ใช้

ฮอร์โมน สารชีวภาพ ชีวภัณฑ์ ในการเพิ่มผลผลิต และกำจัดศัตรูพืช

๒. การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการสูบน้ำ

๓. ใช้พลังงานแสงอาทิตย์ (พลังงานสะอาด) ในการอบแห้งลำไย

๔. ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์ปลอดภัย และได้มาตรฐาน

๕. ประชาสัมพันธ์/ทำ Story การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๖. เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

<p><u>หน่วยงานบูรณาการ</u> สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก/สำนักงานเกษตรอำเภอวังเจ้า/ สำนักงานเกษตรอำเภอสามเฒา/สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านตาก/ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองตาก/ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ การเกษตรจังหวัดตาก (เกษตรที่สูง)/ศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและ นวัตกรรม AIC/หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์/อปท./ สำนักงานพลังงานจังหวัด/ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด/สำนักงาน พาณิชย์จังหวัด/วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตาก/มูลนิธิเก้าเกษตร</p> <p><u>ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การทำความเข้าใจในเรื่องการขับเคลื่อน BCG Model กับ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ และสำนักงานเกษตรจังหวัด ๒. การทำความเข้าใจข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ ๓. การปรึกษา วางแผน และประสานงานร่วมกับหน่วยงานบูรณา การที่เกี่ยวข้อง ๔. การให้ความร่วมมือในการดำเนินการจากเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย 	
<p>ผู้บันทึกองค์ความรู้ชื่อ นางสาวนฤมล รัตนทะวงศ์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ</p>	
<p>หน่วยงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก</p>	<p>โทรศัพท์ ๐๕๕-๕๑๔๒๙๑</p>